E. U. de Profesorado de E.X.B. 'María Sedes Sapientiae'

Grao en Educación Primaria

Materias			
Curso 2			
Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V51G120V01301	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria	1c	6
V51G120V01302	Ciencias experimentais	1c	6
V51G120V01303	Lingua española	1c	6
V51G120V01304	Matemáticas e a súa didáctica I	1c	6
V51G120V01305	Xeografía	1c	6
V51G120V01401	Didáctica das artes plásticas e visuais	2c	6
V51G120V01402	Didáctica das ciencias experimentais I	2c	6
V51G120V01403	Expresión e linguaxe musical	2c	6
V51G120V01404	Lingua galega	2c	6
V51G120V01405	Matemáticas e a súa didáctica II	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria

Materia	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria			
Código	V51G120V01301			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Reguera López de la Osa, Xoana			
Profesorado	Reguera López de la Osa, Xoana			
Correo-e	xreguera@uvigo.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	As condutas motrices desempeñan un papel fundamental no desenvolvemento e a aprendizaxe. A evolución da *motricidad é o factor que permite o acceso á información e ás experiencias, e por tanto a aprendizaxe natural. A importancia do estudo das *caracterñisticas e avaliación dos cambios que se producen é innegable, xa que coñecendo como se aprende podemos ensinar dun modo máis efectivo.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionales e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C16	Deseñar, planificar e evaluar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C42	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física
C59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
C60	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia

C63	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquirir recursos e estratexias para a intervención axeitada no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor.	B1 B3 B5 B6 B8 B9	C1 C2 C5 C6 C7 C8 C13 C16 C42 C57 C58 C59 C60 C61 C62 C63 C65	D2 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D16
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor nos alumnos de primaria.	B2 B8 B11	C1 C2 C6 C7 C8	D1 D3 D5 D6 D14 D15 D16
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos.	B1 B2 B4 B5 B10 B11	C1 C2 C5 C6 C7 C8 C13 C16 C42 C57 C58 C59 C60 C61 C62	D2 D7 D8 D9 D10 D12 D18 D21 D23

Interpretar e utilizar os diferentes instrumentos de medida e avaliación de aprendizaxe e desenvolvemento motor.	B1 B2 B9	C1 C2 C6 C7 C8 C58	D2 D5 D6
Desenvolver propostas prácticas de ensino- aprendizaxe propias da materia, adaptando o proceso aos diferentes colectivos.	B1 B2 B4 B5 B10 B11	C1 C2 C5 C6 C7	D1 D2 D5 D8 D15 D16
Ser capaz de reflexionar e desenvolver unha actitude crítica e autónoma en aprendizaxes dos contidos da materia.	B8 B9 B11	C1 C2 C5 C6 C65	D14 D16 D21 D22 D23
Adquirir destrezas específicas da docencia na etapa educativa de primaria.	B2	C16 C61 C63 C65	D2 D8 D9 D12 D15 D17 D19 D21
Contribuir al fomento de la educación no sexista y para la paz.	B1 B11	C2 C6 C7	D14 D15
Manexar adecuadamente as técnicas de traballo e as fontes de documentación propias da materia.	B1 B2 B6	C1 C16 C62 C63 C65	D1 D3 D5 D6 D21
Ser capaz de traballar en equipo e desenvolver habilidades de comunicación.	B3 B9 B11	C13 C65	D9 D10 D15 D19 D21

Contidos

Tema	
Desenvolvemento e aprendizaxe motora. Conceptos xerais e modelos explicativos.	- Comportamento motor - Aprendizaxe motora - Desenvolvemento motor
Desenvolvemento cualitativo da motricidade	- Cualidades perceptivomotrices - Cualidades coordinativas - Habilidades motrices - Instrumentos de avaliación - Identificación de trastornos do desenvolvemento. Criterios xerais de intervención
Desenvolvemento cuantitativo da motricidade	- O crecemento e as cualidades físicas - Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	5	12.5	17.5
Traballo tutelado	5	13	18
Lección maxistral	16.5	30	46.5
Prácticas de laboratorio	22	22	44
Traballos e proxectos	2	10	12
Probas de tipo test	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición

Traballos de aula	Traballos curtos que levarán a cabo na aula. Dinámicas de grupo, debates.
Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesor de cada un dos traballos que se lles pida aos alumnos durante as horas de clase e de titorías.
Lección maxistral	Clase teórica sobre os contidos da materia.
Prácticas de laboratorio	Exposición práctica do traballo obrigatorio da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Todo traballo que se realice ao longo do curso terá un seguimento que permitirá un feedback positivo. Isto favorecerá, e mellorará, o proceso de ensino-aprendizaxe. Facendo do mesmo un proceso continuo, onde a coevaluacion e a avaliación formativa serán clave.
Traballo tutelado	Todo traballo que se realice ao longo do curso terá un seguimento que permitirá un feedback positivo. Isto favorecerá, e mellorará, o proceso de ensino-aprendizaxe. Facendo do mesmo un proceso continuo, onde a coevaluacion e a avaliación formativa serán clave.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	A asistencia e participación en cada unha das clases maxistrais será tido en conta para a avaliación final da materia.	10	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B11		
Prácticas de laboratorio	Posta en práctica dunha sesión para desenvolver as habilidades motrices e perceptivomotrices nos alumnos de educación primaria.	10	B1 B2 B5 B8 B9 B11		
Traballos e proxectos	Deseño e elaboración dunha sesión na que se traballen os contidos da materia.	40	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B10	C57 C58 C59 C60	
Probas de tipo test	Probas de resposta pechada, de verdadero o falso ou de resposta curta na que se comproben as competencias acadadas polo alumnado.	40	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B10 B11	C5 C6 C13 C16 C57 C58 C59 C60	D3 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D14 D16 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar la materia será necesario alcanzar el 50% de la calificación en la prueba teórico-práctica y en el trabajo obligatorio, sino no contarán para la nota final.

Será imprescindible entregar la ficha de elección de itinerario debidamente cumplimentada para poder realizar la prueba final de la asignatura, así como conocer las calificaciones obtenidas a lo largo del cuatrimestre.

Una vez que el profesor haya entrado en el aula, cerrado la puerta y comenzado la explicación de la materia, no se podrá entrar en la clase.

Una vez comenzada la clase los alumnos avisarán al profesor si tuvieran que ausentarse. Abandonar el aula sin que haya

finalizado la clase implicará la anulación de la asistencia,considerándose que el alumno ha faltado a parte de la clase.

La no realización de la clase práctica será considerada como falta de asistencia.

Aquel alumno/a que no realice la clase práctica y saque el móvil para chatear, responder a un mensaje o jugar, será inmediatamente expulsado del aula.

Se contará la asistencia por cada hora de clase, no considerándose las clases que duran dos horas como una única falta de asistencia, sino dos.

Las faltas de asistencia no serán justificadas bajo ningún concepto.

Todo el alumnado asista o no a las aulas, tiene derecho a ser evaluado mediante los criterios que se establezcan en la guía docente.

Todo alumno que supere el 10% de inasistencia a las clases, teóricas y prácticas, deberá realizar una prueba final de características diferentes a la de los alumnos que asista a la totalidad de las sesiones. En este caso se realizará una prueba tipo test con los contenidos teóricos (60%), se entregarán los informes de prácticas en formato dossier y se realizará una prueba de competencias prácticas (40%).

Aquellos alumnos que por motivos personales o laborales, no vayan a asistir a las clases deberán ponerse en contacto con el profesor de la asignatura para concertar una hora de tutoría.

Se respetarán rigurosamente las fechas de entrega de los trabajos. No se recogerá ni entregará ninguno fuera de la misma.

No se leerá ni corregirá ningún trabajo en el que el párrafo no esté justificado.

Entregar un trabajo que esté plagiado parcial o completamente de Internet será anulado.

Se tendrá en cuenta las faltas de ortografía para la evaluación de cada uno de los trabajos presentados en clase, trabajo obligatorio y examen final de la asignatura. Por cada falta de ortografía se descontará 0,2 de la nota final.

Habrá un único día de revisión de examen, fuera del mismo no se revisará ni modificará ninguna nota.

Existe una fecha oficial de realización de exámenes que será respetada y mantenida, salvo enfermedad u operación del alumno. En este último caso se solicitará por escrito en secretaría, posteriormente será valorado por el profesor de la asignatura y la dirección del centro si es procedente o no modificarla.

Se realizará un único examen sobre los contenidos teóricos que se hará en el día y hora que figure en el calendario oficial publicado en la página web de le Escuela (http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escuela-magisterio-vigo-ceu-examenes.php). No será posible realizar el examen en cualquier otro día.

De no tener superada la materia en la primera convocatoria, las competencias no adquiridas serán evaluadas en la convocatoria de junio-julio. No será posible realizar el examen en cualquier otro día.

Para que un correo electrónico sea leído debe cumplir los siguientes requisitos: la dirección de correo debe ser seria, en el asunto se detallará el contenido principal del correo, tendrá una presentación correcta, formal y bien redactada cuidando el tono, el vocabulario y sin faltas de ortografía. El alumno/a se presentará debidamente indicando su curso, especialidad y asignatura.

No se responderán a correos electrónicos durante el período vacacional.

No se realizan tutorías fuera del horario establecido ni durante el período vacacional.

No se responderán dudas por correo electrónico durante el día previo a la realización del examen.

Todos los aspectos deben verse cumplidos satisfactoriamente. El no cumplimiento de alguno de ellos supondría el suspenso de la asignatura. Se podrá superar cada apartado de forma individual cumpliendo con los requisitos establecidos en la siguiente convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
Arribas, H.F., y Fernández, D., **Deporte adaptado y escuela inclusiva**, Graó, 2015
Batalla, A., **Habilidades Motrices**, Inde, 2000
Blández, J., **Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje**, Inde, 2000
Bibliografía Complementaria

Castañer, M., & Camerino, O., **Manifestaciones básicas de la motricidad**, 2006
Conde, J.L., y Viciana, V., **Fundamentos para el desarrollo de la motricidad en edades tempranas**, Aljibe, 1997
García Núñez, J.A., **Psicomotricidad y Educación Infantil**, Cepe, 2007
León, O.G., y Montero, I., **Cómo redactar textos científicos y seguir las normas APA 6ª edición**, Garceta, 2016
Loscher, A., **Juegos predeportivos en grupo**, Paidotribo, 2013
Ruiz, J., **Desarrollo de la Motricidad a través del juego**, Gymnos, 2004
Ruiz, J., **Juegos cooperativos y educación física**, Paidotribo, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/V51G120V01601

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica das artes plásticas e visuais/V51G120V01401
Educación física e a súa didáctica na educación primaria/V51G120V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/V51G120V01204
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Outros comentarios

Dado que estades a cursar unha carreira puramente vocacional, na que a formación permanente é clave, recoméndasevos que asistades a todo curso relacionado con innovación educativa e congresos e/ou conferencias relacionadas co ámbito da educación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencias experimentais				
Materia	Ciencias experimentais			
Código	V51G120V01302			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Profesorado	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Correo-e	sandra.fragueirobarreiro@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia, estudaranse os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais, de maneira que o alumno adquira a formación necesaria neste ámbito, para o exercicio da súa actividade profesional. O seu contido desenvolverase considerando os máis cotiáns feitos e fenómenos da nosa contorna, orientando ao alumno, á formulación e resolución de problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
C26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural

C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais e adquirir os contidos actitudinais e procedimentais (observar, experimentar, describir, anticipar, argumentar, etc.), propios destas ciencias.	A1 A2 A3 A5	B8 B9 B10 B11	C25 C30	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D22
Coñecer o currículo escolar destas ciencias.	A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7	C26	
Expor e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.	A2 A3	B8	C25 C27 C28 C29	D3 D6 D8 D9 D17 D19 D23

Valorar as ciencias como un feito cultural, recoñecendo a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sustentable.	A3	B5 B9 B12	C28 C29	D1 D13 D15 D18 D20 D21 D22 D23

Contidos	
Tema	
1. As Ciencias Experimentais. Ciencia -Tecnoloxía -Sociedade	1.1. As Ciencias Experimentais 1.2. Evolución e estado actual 1.3. Interacción Ciencia -Tecnoloxía -Sociedade
2. Metodoloxía científica	2.1. O método científico 2.2. Magnitudes e medidas. Expresión de datos numéricos. 2.3. Linguaxe científica
3. A materia e a súa diversidade na Natureza	3.1. Clases e propiedades da materia 3.2. Estados de agregación 3.3. Sistemas diversos
4. Materia e enerxía	4.1. Forzas e magnitudes relacionadas coa forza 4.2. Clases e formas de transferencia de enerxía. Fontes de enerxía. 4.3. Diversas interaccións da materia coa enerxía: cambios físicos e cambios químicos
5. Máquinas e tecnoloxías	5.1. Fundamento de distintas máquinas. 5.2. Os novos materiais e a tecnoloxía

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	0	15
Prácticas de laboratorio	15	0	15
Presentacións/exposicións	2	10	12
Traballo tutelado	3	40	43
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	15	46	61
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Resolución de problemas	A atención do alumno realizarase de forma presencial nas horas asignadas a cada alumno de forma individual e/ou grupal.

Prácticas de laboratorio	A atención do alumno realizarase de forma presencial nas horas asignadas a cada alumno de forma individual e/ou grupal.
Traballo tutelado	A atención do alumno realizarase de forma presencial nas horas asignadas a cada alumno de forma individual e/ou grupal na aula e no tempo destinado a titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas de laboratorio	Asistencia (esixirase un 85% de asistencias), actitude e traballo no laboratorio. Cuestionarios de prácticas de laboratorio.	20	A2	B2 B10	C25 C26 C27 C29	D1 D2 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D14 D16 D22 D23
Traballo tutelado	Calidade do traballo e da súa exposición. Valorarase a resolución dos casos prácticos e problemas expostos na aula.	30		B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12	C28 C29 C30	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto e/ou problemas. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia así como resolvendo os problemas expostos.	50	A2		C25	D3 D7 D14 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario alcanzar en cada un dos apartados que se valoran unha puntuación mínima do 50%.

A asistencia ás prácticas de laboratorio ten que ser de polo menos un 85% das horas programadas.

Os estudantes que non superasen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación, poderán recuperar na convocatoria de xullo.

Aqueles estudantes que non poidan asistir ás prácticas de laboratorio, terán que falar coa profesora ao comezo de curso, para concretar o traballo práctico obrigatorio que terán que presentar. En tal caso, o criterio de avaliación será: traballo práctico individual ata 30% e exame final ata 70%. No exame final, formúlanse cuestións cuxo grao de dificultade é semellante ao das consideradas no traballo de aula e de laboratorio.

Observacións:
Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que

poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames determinaranse oficialmente e publicaranse na web: http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
Bibliografía Complementaria
Garrido, J. M.; Perales, F. J.; Galdón, M., **Ciencia para educadores**, 1, Pearson Educación, 2008
Abella, R.; Alcázar, V.; Balaguer, L., **Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos**, 1, Graó, 2009
Izquierdo, M., **Química en infantil y primaria**, 1, Graó, 2012
Moreno,R. y Cano, L., **Experimentos para todas las edades**, 1, Rialp, 2008

Recomendacións
Materias que continúan o temario
Didáctica das ciencias experimentais I/V51G120V01402
Didáctica das ciencias experimentais II/V51G120V01502
Educación ambiental para o desenvolvemento/V51G120V01901

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.
Esta materia complementaráse coas materias obligatorias:
Didáctica das Ciencias Experimentais I, Didáctica das Ciencias Experimentais II e a materia optativa de Educación Ambiental

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua española				
Materia	Lingua española			
Código	V51G120V01303			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Caíño Carballo, Ana			
Profesorado	Caíño Carballo, Ana			
Correo-e	ana.cainocarballo@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	A lexislación esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
C52	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar

D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A3 A5	B2 B3 B4 B5	C50	D1 D2 D7 D9 D10 D12 D17 D19
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1	B1 B2 B4 B7	C43 C44 C45 C46 C47 C49 C52	D1 D2 D3 D7 D13 D14 D15 D20
Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	A1 A2 A3	B3 B4 B5 B7	C43 C50 C52	D11 D13 D14 D15 D20
Recoñecer a identidade da etapa de educación primaria e as súas características cognitivas e comunicativas.	A2	B1 B2	C43 C44 C46 C47 C49	D7 D14 D17
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A4	B2	C46 C48	D1 D3 D12
Falar, ler e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española.	A4		C46 C48	D1 D7 D14
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	A1 A2	B1	C43	D1 D3 D7 D14
Coñecer e saber usar a gramática do español.	A1 A2	B1	C43	D1 D7 D14 D16
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da semántica, a lexicoloxía e a lexicografía do español.	A1 A2	B1	C43	D1 D7 D9 D14 D16

Contidos

Tema

1. Cuestións xerais de comunicación	1.1. Comunicación, linguaxe e significación. 1.2. A linguaxe como instrumento de comunicación e expresión. 1.3 As linguas como patrimonio inmaterial (PEA-UNESCO) 1. 4. Mensaxes, sinais e supostos: procesos inferenciais e semióticos 1.5. O código na comunicación 1.6. Relevancia
2. Fonética e fonoloxía do español	2.1. Fonética e fonoloxía. As relacións entre os elementos do sistema. 2.2. Fonética. Ramas da Fonética. Fundamentos da Fonética Articulatoria e Acústica. Os sons do español. A transcrición. 2.3. Fonoloxía. Ámbito de estudo. A fonemática e a prosodia. A fonema e a súa determinación. As fonemas do español. Neutralización, desfonoloxización e distribución defectiva. A transcrición. 2.4. Suprasegmentos. A sílaba. O acento. A entoación.
3. Morfoloxía e sintaxe	3.1. O ámbito da morfoloxía e da sintaxe. As unidades. Enunciado e oración. A noción de sintagma. 3.2. Descrición das unidades. 3.3. As categorías gramaticais. 3.4. Unidades sintácticas. 3.5. Funcións. A oración simple, composta e complexa.
4. Semántica e léxico	4.1. O signo lingüístico. Conmutantes de expresión e contido. 4.2. A lexicoloxía e a semántica. A lexicografía e os estudos de léxico. 4.3. Campos semánticos. Compoñentes do significado. Análise paradigmático e sintagmático. 4.4. Relacións léxicas. 4.5. Corrección e innovacións léxicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	0	20
Presentacións/exposicións	6	18	24
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	2	12	14
Lección maxistral	28	40	68
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas aplicando os contidos explicados e axudado polas directrices e supervisión do profesor. Por iso, adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición nas horas prácticas e por grupos de traballo para demostrar na práctica os contidos explicados.
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Actividades previstas que realizarán os alumnos de maneira autónoma e fora da aula e que serán correxidas polo profesor de maneira individual.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxeto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio o proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	No horario de clase. En sesions de tutorías semanais. Orientacions, seguimento dos traballos e programa, solución de conflictos e dúbidas sobre a materia. Revisión da metodoloxía e consultas bibliográficas.
Presentacións/exposicións	No horario de clase. En sesions de tutorías semanais. Orientacions, seguimento dos traballos e programa, solución de conflictos e dúbidas sobre a materia. Revisión da metodoloxía e consultas bibliográficas.
Resolución de problemas	No horario de clase. En sesions de tutorías semanais. Orientacions, seguimento dos traballos e programa, solución de conflictos e dúbidas sobre a materia. Revisión da metodoloxía e consultas bibliográficas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentacións/exposicións	Realización de traballos tutelados e presentación dos resultados.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B7	C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C52	D1 D2 D3 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	De forma autónoma e non autónoma: Sesión maxistral: Se valorará a participación habitual do estudante nas sesions expositivo-participativas (15%) Resolución de problemas e/ou exercicios: Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análise e comentario (15 %) Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas: Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos (15%)	45	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B7	C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C52	D1 D2 D3 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nuhna resposta extensa.	35	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4	C43 C44 C45 C46 C47 C49 C52	D1 D2 D3 D7 D13 D14 D15 D16 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia, os alumnos deben obter o 50% de cantidade de calificación respecto do cúmulo de probas que integren o proceso avaliativo e o seu valor de calificación global.
Aqueles alumnos que no alcancen a porcentaxe de calificación arriba mencionada serán avaliados na segunda edición do mes de xullo.
Así mesmo, aqueles estudantes que, por causa xustificada no comezo do curso académico, no poidan asistir regularmente ás clases teóricas e prácticas deberán realizar, obrigatoriamente, as mesmas actividades e tarefas dos compañeiros asistentes, e no mesmo prazo sinalado ou fixado a tal efecto. A inasistencia non xustificada superior o 20% do total da asistencia lectiva orixinará ter que presentarse a unha proba escrita de dificultade específica de carácter compensatorio.
As porcentaxes de calificación asignadas ás probas para os alumnos no asistentes serán exactamente as mesmas que as que se estableceron para os asistentes.
A proba escrita final levaráse a cabo na data establecida oficialmente por lo Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua galega/V51G120V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Outros comentarios

Os estudantes de Educación Primaria deberán coñecer y saber aplicar os conceptos básicos da gramática do español e ter asumidas, de forma clara e patente, as normas tanto de expresión oral (correcta dicción ou ortoloxía) como de expresión escrita (ortografía), así como tamén os aspectos esenciais do nivel fónico da devandita lingua.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas e a súa didáctica I				
Materia	Matemáticas e a súa didáctica I			
Código	V51G120V01304			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Álvarez Lago, Susana			
Profesorado	Álvarez Lago, Susana			
Correo-e	salvarez@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	Debemos resaltar a importancia dunha boa Educación Matemática e o seu papel na formación das persoas. Son necesarias para o estudo doutras disciplinas, ensinan a pensar e constitúen parte dos cimentos sobre os que se constrúe un adulto libre e con capacidade de afrontar determinados cambios sociais. Esta materia, destinada a futuros mestres, pretende dar unha ampla visión das matemáticas que se desenvolven actualmente no noso Sistema Educativo na etapa de Educación Primaria. Trátase de que os alumnos adquiran e consoliden os contidos das matemáticas básicas, así como os procesos implicados na construción dos devanditos contidos na aula.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)
C39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
C40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
C41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
C42	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese

D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir competencias matemáticas básicas.	A1 A2 A3 A4 A5		C38 C39 C40	D1 D2 D3 D7 D8 D14
Coñecer o currículo escolar de matemáticas. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas.	A2	B1 B2 B3 B4 B10	C39 C41 C42	D1 D2 D3 D7 D14
Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, a estima e o gusto por esta materia.	A3 A4	B2 B3 B4 B9 B10 B12	C40	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D14 D18 D22
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas.	A1 A2 A3 A4	B3 B5 B7 B12	C40 C41	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D16 D18 D21 D22
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico.	A2	B3 B4 B12	C41	D1 D3 D8 D9 D14 D16 D18 D21 D22

Contidos

Tema
1. Números e operacións: conceptos previos
2. A clasificación e a ordenación
3. Os números naturais
4. Sistemas de numeración

5. Operacións
6. Divisibilidade
7. As fraccións e os números decimais
8. Os problemas aritméticos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	23	48	71
Traballos de aula	7	11	18
Resolución de problemas	19	36	55
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Probas de resposta curta	1	0	1
Observación sistemática	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos do temario.
Traballos de aula	Desenvolvemento de propostas matemáticas baixo as directrices e supervisión do profesor, fomentando o traballo en equipo e o gusto pola materia.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados coa materia. Todos eles considéranse un complemento ás sesións maxistrais, cuxo obxectivo será o de axudar ao alumno a unha mellor comprensión dos conceptos. Todo iso desenvolverase a partir do traballo individual ou en pequenos grupos.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno no estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles alumnos interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Resolución de problemas	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno no estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles alumnos interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Traballos de aula	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno no estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles alumnos interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballos de aula	O alumno presentará as propostas matemáticas realizados na aula, mostrando coñecemento do currículo escolar desta materia para Educación Primaria.	15	A1 A2 A3 A4	B3 B5 B7 B10 B12	C39 C40 C42	D2 D3 D8 D9 D12 D18 D21 D22
Resolución de problemas	O alumno presentará, ao longo de todo o cuadrimestre, problemas e/ou exercicios resoltos expostos polo profesor. Traballará tanto de forma individual como en grupos.	15	A1 A2 A3 A4	B3 B5 B7 B9 B10	C38 C39 C40 C42	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D14 D18 D21 D22

Resolución de problemas e/ou exercicios	Parte do exame final onde o alumno resolverá unha serie de problemas/exercicios relacionados co contido da materia. Valorarase os razoamentos nas resolucións e o cálculo.	35	A1 A2 A3 A4	B3 B5	C38 C40	D2 D3 D6 D7 D8 D14 D18 D21 D22
Probas de resposta curta	Parte do exame final onde o alumno responderá de forma breve e concisa a unha serie de cuestións teóricas baseadas nos contidos da materia.	30	A1 A2 A3 A4	B1 B9	C38 C39 C40	D1 D2 D3 D6 D8 D22
Observación sistemática	Actitude positiva do alumno cara á materia, así como a súa participación activa nas horas de clase.	5	A2 A3 A4	B3 B4 B5 B7 B9 B10	C40 C41	D3 D8 D9 D12 D14 D18 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia é necesario superar a proba escrita, a nota mínima que se debe alcanzar é un 5.

Aqueles alumnos que non a superen na convocatoria de final de cuadrimestre, poderán recuperala na convocatoria de xullo, onde o sistema de avaliación será exactamente o mesmo.As datas e horarios dos exames de ambas as convocatorias serán os establecidas no calendario de probas de avaliación para o curso 2017-18.
Así mesmo, aqueles alumnos que por causas xustificadas non poidan asistir a clase deberán realizar, ademais das mesmas actividades que os seus compañeiros, un traballo adicional que irán elaborando ao longo do cuadrimestre e que deberán presentar o mesmo día do exame. Deben porse en contacto coa profesora nun prazo dun mes desde o comezo do cuadrimestre.
Trátase dun proceso de avaliación continua de todo o traballo desenvolvido polo alumno ao longo do curso. A asistencia regular ás clases, tanto teóricas como prácticas, é aconsellable e valorarase positivamente a actitude do alumno.
Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia polo que poden sufrir lixeiras modificacións.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carrillo Yáñez, J. (et al.) (coord.), **Didáctica de las matemáticas para maestros de educación primaria**, Paraninfo, Madrid

Chamorro, Mª C. (coord.), **Didáctica de las Matemáticas para Primaria**, Pearson, 2003

Nortes Checa, A., **Matemáticas y su didáctica**, DM, Murcia

Segovia Alex, I. y Rico Romero, L. (coords.), **Matemáticas para maestros de educación primaria**, Pirámide, Madrid

Bibliografía Complementaria

Ayala Flores, C.L. (et al.), **La enseñanza y el aprendizaje de las Matemáticas elementales**, CEPE, 2008

Bermejo, V. (coord.), **Cómo enseñar matemáticas para aprender mejor**, CCS, 2004

Castro, E. (ed.), **Didáctica de la Matemática en la Educación Primaria**, Síntesis, 2001

Castro Martínez, E., Rico Romero,L., Castro Martínez, E., **Números y operaciones: fundamentos para la aritmética escolar**, Síntesis, 1987

Cid, E.; Godino, J.D.; Batanero, C., **Matemáticas para maestros**, Universidad de Granada, Departamento de Didáctica, 2004

Godino, J. D.; Batanero, C.; Font, V., **Didáctica de las Matemáticas para maestros**, Universidad de Granada, Departamento de Didáctica, 2004

Gómez Alfonso, B., **Numeración y cálculo**, Síntesis, 1988

Llinares Ciscar, S.; Sánchez García, Mª V., **Fracciones: la relación parte-todo**, Síntesis, 1988

Maza Gómez, C., **Enseñanza de la multiplicación y división**, Síntesis, Madrid

Maza Gómez, C., **Enseñanza de la suma y de la resta**, Síntesis, Madrid

Nortes Checa, A., **700 problemas de matemáticas y su didáctica**, DM, Murcia

Recomendacións

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía				
Materia	Xeografía			
Código	V51G120V01305			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Profesorado	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Correo-e	mf_pinero@hotmail.com			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	A xeografía é unha ciencia multidisciplinar que contempla as complexas e, ás veces, delicadas relacións entre as paisaxes, os climas, o medio ambiente e o medio xeográfico nos que se desenvolve a vida sobre a Terra, así como o impacto que a acción do home produce sobre ela. A supervivencia da humanidade e das outras especies da Terra, dependerá, en última instancia, da nosa lucidez e da nosa capacidade para manter o delicado e inestable equilibrio do noso medio vital. De aí a importancia que ten o ensino da xeografía na formación do alumno. A materia abarca tamén os aspectos sociais e económicos, que se centrarán no estudo da Unión Europea como espazo común. Sendo unha realidade cada vez máis presente na nosa vida. Preténdese a adquisición, por parte do alumnado, dos coñecementos básicos para comprender os feitos xeográficos e a súa repercusión en todos os aspectos da vida. É esencial o desenvolvemento das capacidades de análises e sínteses e de comprensión da «dimensión espacial».			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais

C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
- Comprender os principios básicos da Xeografía como Ciencia Social	A1	B1 B11	C14 C29 C31 C32	D2 D3 D6 D13 D14 D15 D23
- Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos	A1 A2	B1 B4	C31 C32	D1 D2 D3 D13 D14 D15 D23
- Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	A1 A3	B5 B10 B11	C33 C48	D1 D3 D6 D9 D14 D16 D23
- Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	A1 A4	B3	C13 C33 C34	D3 D7 D8 D13 D15 D20 D23
- Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico.	A3	B3 B7 B8 B9	C14 C23 C35	D7 D8 D9 D13 D14 D23
- Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias entre os estudantes.	A2	B11	C13 C37	D7 D8 D9 D16 D18

- Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	A1 A2 A3 A4	B11	C29 C37	D5 D6 D7 D16 D17

Contidos

Tema	
I. A SITUACIÓN NO ESPAZO E A REPRESENTACIÓN	- A Terra no Espazo. - Os movementos das augas mariñas. - A Atmosfera e a circulación atmosférica. - O clima.
II. AS CONSECUENCIAS XEOGRÁFICAS DOS PROCESOS NATURAIS	- Xeografía descritiva dos países que integran a UE. - Xeografía descritiva de España. - A paisaxe. Os cambios na paisaxe e a súa percepción. Análise e comentarios da paisaxe.
III. AS CONSECUENCIAS XEOGRÁFICAS DA ACCIÓN HUMANA	- A construción dunha Europa comunitaria. . Europa, unha comunidade histórica. . A formación da UE. . As institucións comunitarias. . España, país integrante da *EU

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	6	18	24
Traballo tutelado	12	20	32
Titoría en grupo	6	20	26
Outros	4	10	14
Lección maxistral	22	30	52
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Resolución de exercicios; traballos con material cartográfico; realización, análise e comentario de gráficos; comentarios de texto.
Traballo tutelado	Realización, en grupo, de traballos relacionados coa Xeografía propostos polo profesor
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Outros	Asistencia e participación activa nas actividades da aula
Lección maxistral	- Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Traballos de aula	
Traballo tutelado	horario de titorías: luns 12h.
Titoría en grupo	
Outros	

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos de aula	- Presentación dos traballos realizados na aula (Comentarios, reflexións, análises...) Os resultados da aprendizaxe son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico. - Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural. - Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico. - Manexo dos Tics de forma adecuada nas necesidades e niveis da Educación Primaria.	10	A1 A2 A3 A4	B3 B5 B10 B11	C13 C48	D1 D2 D3 D6 D9 D14
Traballo tutelado	- Presentación dos traballos realizados acorde ás pautas propostas Os resultados da aprendizaxe son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico. - Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	20	A1 A3 A4	B3 B5 B10 B11	C13 C48	D1 D2 D3 D6 D9 D14
Outros	- Asistencia e participación activa nas actividades da aula. Os resultados da aprendizaxe son: - Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico. - Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural.	20	A4	B5 B8	C48	D14 D15 D18
Probas de resposta curta	- Tres probas teóricas sobre os conceptos básicos e o contido do temario. Os resultados da aprendizaxe son: - Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais. Xeografía - Coñecer o Currículo escolar das Ciencias Sociais. os contidos xeográficos. - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico.	50	A1 A3 A4	B9	C31 C48	D1 D3 D14 D23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para obter un aprobado na cualificación final é condición necesaria superar as probas teóricas e prácticas. A realización das demais actividades por si soas, aínda que numericamente permítano, non será suficiente para conseguir o aprobado final. As probas teórico-prácticas non se compensarán entre si de face á nota final; é preciso aprobar o tres partes de maneira independente. Ás probas parciais só poderanse presentar aqueles alumnos que entregasen unha ficha debidamente cuberta dentro do primeiro mes. Na segunda convocatoria, Xullo, e demais convocatorias extraordinarias, deberá facerse un exame global da materia. Os alumnos que excedan da porcentaxe de falta de asistencia permitido, deberán facer un exame específico, ademais de entregar debidamente coa súa correspondente exposición, os traballos de aula.

Data de examen: Consultar calendario de exames na páxina web.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albadalejo, G., **El medio físico. los recursos naturales**, Crítica, 1987

González Yanci, P., Aguilera Arilla, M.J., Borderías Uribeondo, M.P., **Geografía General I: Geografía Física.**, U.N.E.D., 2009

Gorou, P., **Compendio de Geografía General**, Rialp, 1981

Taylor, P.J., Flint, C., **Geografía Política**, Trama Editorial, 2002

Trabier, A.N., **Geografía Física**, Omega, 1989

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **Atlas geográfico de España y el mundo**, S.M., 2007

AA.VV., **Atlas Geográfico Universla**, Everest,

Aldrey Vázquez, J.A. de, **Breve Xeografía de Galicia**, A Nosa Terra, 2010

Al Han D´Entremont, **Geografía Económica**, Cátedra, 1997

Farinos Dasi, J. de, **La perspectiva geográfica ante los retos de la sociedad y el medio ambiente en el contexto ibérico**, Universidad de Alcalá de Henares, 2009

Hubert, A. Molinero, F., **España en la Unión Europea. Un cuarto de siglo de mutaciones territoriales**, Casa de Velázquez, 2011

DIGIMAPA. Buscador de mapas del mundo, Web,

GOOGLE MAPS. Directorio de mapas de todo el mundo, Web,

GUÍA MUNDIAL. Nombres de todas las ciudades, capitales e información esencial sobre más de 200 países y territorios del mundo, Web,

HRW WORLD ATLAS. Mapas de los países del mundo con una breve descripción de cada país, Web,

Mapas Flash interactivos, http://www.xtec.net/~ealonso/flash/mapasflash.htm,

Mapas interactivos de Geografía física de España, http://es.wordpress.com/tag/geografia-fisica-de-es,

Mapas mudos y otros recursos, http://www.lopedevega.es/users/juanjoromero/eso/c,

Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas, **El funcionamiento de la Unión Europea - Guía del ciudadano sobre las instituciones de la Unión Europea**, Seir Documentación Europea., 2003

Página con información sobre Geografía humana, http://www.educaplus.org/geografia/,

Página con puzzles y juegos de geografía de España, http://2esogeo-eval.blogspot.com/,

Programa SETERRA para practicar la geografía política con ordenador, http://www.wartoft.nu/software/seterra/spanish.asp,

Real Instituto Elcano, http://www.realinstitutoelcano.org/,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias sociais/V51G120V01503
Educación ambiental para o desenvolvemento/V51G120V01901

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ciencias experimentais/V51G120V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/V51G120V01202
Historia: Historia do presente/V51G120V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das artes plásticas e visuais				
Materia	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Código	V51G120V01401			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Varela Iglesias, Miriam			
Profesorado	Varela Iglesias, Miriam			
Correo-e	miriamvarelaiglesias@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia esta enfocada para que os estudantes adquiran unha serie de competencias, saberes e capacidades para impartir a docencia das artes plásticas e visuais.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as características psicoevolutivas e formais da linguaxe plástica dos niños de primaria así como os aspectos fundamentais da súa sintaxe e semántica. saber concretar e transmitir todas as características da linguaxe plástica e estimular a aprendizaxe mediante metodoloxías didácticas adecuadas.	A2 A4 A5	B11	C53 C54 C56	D5 D8 D13 D15 D16 D21
Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propias das artes plásticas. saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentales e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética.	A2 A5		C53 C54 C55	D1 D2 D7 D8 D10 D14 D16 D18 D21
Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de exoresión artística, así como o patrimonio artístico.	A3	B11	C53 C55	D1 D14 D16 D18 D21
Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, viuales e audiovisuais profundando nos novos medios e estratexias plásticas para tranmitir os coñecementos e proporcionar espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno como ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica.	A3 A4	B2	C53 C55 C56	D2 D7 D8 D9 D16 D18 D21
Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar, crear e producir dentro da linguaxe artística visual e plástico promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa máis alcanzable para o alumnado.	A4	B11	C53 C55 C56	D1 D2 D5 D7 D8 D12 D13 D16 D17 D21
Ser capaz de producir imaxes e propostas obxectivas en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, conceptualmente coutadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito dos coñecementos típicos e característicos da área artística visual.	A2 A3	B8 B11	C53 C55 C56	D1 D5 D7 D8 D17 D18 D21
Coñecer e avaliar o curriculum escolar das didácticas da expresión artística e audiovisual.	A5	B4	C54	D1 D14 D15 D16 D18 D21
Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A3 A5	B2 B3 B8		D1 D2 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D18
Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais: as obras de arte, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea.	A2 A3	B11	C53	D1 D13 D14 D16 D18 D21

Contidos	
Tema	
ARTES PLÁSTICAS E VISUAIS. MARCO DISCIPLINAR E MODELOS FORMATIVOS	1. A Comunicación visual: a linguaxe plástica visual. 2. A expresión plástica infantil 3. Educación creativa para a linguaxe plástica visual. Saber ver e saber facer
O CONCEPTO AMPLIADO DE ARTE COMO BASE DA EDUCACIÓN E A CONCIENCIA	1. A arte a partir dos anos 60 2. O novo papel do espectador
ELEMENTOS BASICOS DA PLÁSTICA I	1. A expresión plástica como estrutura de coñecemento. 2. O enfoque pedagóxico. 3. Etapas de desenvolvemento gráfico.
ELEMENTOS BASICOS DA PLASTICA II	1. A cor 2. A textura 3. A composición 4. Forma e espazo 5. As técnicas na expresión plástica
O CONCEPTO CREATIVIDADE	1. Mitos sobre a creatividade. 2. Definición da creatividade. 3. Pensamento converxente e diverxente. 4. Teoría das intelixencias múltiples de Gardner.
TRABALLO POR PROXECTOS	1. Planificación de contidos 2. Elaboración de propostas puntuais e resolución de exercicios 3. Formulacións e organización conceptual de contidos 4. Presentación e avaliación de proxectos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	10	30	40
Traballo tutelado	10	28	38
Prácticas autónomas a través de TIC	10	20	30
Lección maxistral	22	20	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Exporanse traballos propostos polo profesor, aos demais alumnos.
Traballo tutelado	Planificación e elaboración de traballo por proxectos. Planificación e elaboración de materiais e recursos didácticos específicos (plástica) para a educación primaria
Prácticas autónomas a través de TIC	Execución técnica adecuada de procedementos e experimentacións de carácter artístico, plástico e visual específico
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas, directrices dun traballo, exercicios ou proxectos a realizar por un estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Nas horas de tutoría resolveranse particularmente as dúbidas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Os alumnos exporán os diferentes traballos ao resto dos alumnos. A asistencia contabilizará cun 20%.	20	A5	C54 C56	D1 D7 D16 D17 D18 D21

Traballo tutelado	O profesor avaliará diferentes traballos manuais a realizar nas horas prácticas sobre as diferentes técnicas.	20	A2 A3 A4	B2 B3 B8	C53 C54 C56	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D14 D18 D21
Lección maxistral	O profesor exporá os distintos temas da materia achegando a documentación necesaria e o alumno será examinado cunha proba escrita.	40	A2 A3 A4	B11	C53 C54 C56	D1 D2 D14 D17 D18 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario aprobar cun cinco o exame e ter presentados todos os traballos que se pidan ao longo do cuadrimestre. A realización do traballo de investigación en grupo, suporá que cada un dos alumnos do grupo coñeza profundamente o traballo, xa que calquera deberá poder dar conta do traballo en cada momento. Será imprescindible a asistencia a clase para superar a materia.A avaliación é continua, o que supón que os alumnos que asistisen a clase menos do 80% terán que presentar un traballo debido ás súas circunstancias especiais. A non asistencia non poderá superar o 20% das horas lectivas desta materia. Nesta porcentaxe inclúense as faltas xustificadas e sen xustificar. Este apartado suporá o 20% da nota final.Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán comunicarllo ao profesor ao principio do cuadrimestre, para concretar a súa situación e someterse a outra forma de avaliación.O exame será na data publicada oficialmente na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Marín R., **Didáctica de la educación artística para primaria**, Pearson, 2.003

Bibliografía Complementaria

Alsina, P., **El área de Educación Musical. Propuestas para aplicar en el aula.**, Graó., 1997

Arnheim R., **Consideraciones sobre la educación artística.**, Paidós, 1.993

Caja, J., **La educación visual y plástica hoy.**, Pearson., 2.006

Efalnd A., **Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales.**, Paidós, 2.002

Eisner E., **Educar la visión artística**, Paidós, 1.995

Frega. A.L., **Música para maestros.**, Graó,

Gardner H, **Educación artística y desarrollo humano.**, Paidós,

Hargreaves, D.J., **Música y desarrollo psicológico.**, Graó, 1998

Kellog R., **Análisis de la expresión plástica del preescolar.**, Cincel, 1.989

Lancaster J., **Las artes en la educación primaria**, Morata, 1994

Lowenfeld V. Brittain L., **Desarrollo de la capacidad creadora.**, Kapelusz, 1980

Matthews J., **El arte de la infancia y la adolescencia. La construcción del significado**, Paidós, 2.002

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das ciencias experimentais I				
Materia	Didáctica das ciencias experimentais I			
Código	V51G120V01402			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Profesorado	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Correo-e	sandra.fragueirobarreiro@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Formación para o ensino das ciencias experimentais en educación primaria centrada en física e química.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
C26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural

C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na Educación Primaria partindo das experiencias previas do alumnado desta etapa educativa.	A1 A3	B1 B2 B3 B4 B6 B8 B9 B10 B11	C25 C28 C29	D1 D2 D3 D6 D14 D15 D17 D22 D23
Comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar.	A1 A3	B1 B2 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B12	C25 C26 C27 C28 C29 C30	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D20 D21 D22 D23

Relacionar fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación das aprendizaxes do ensino das ciencias na Educación Primaria desde un enfoque globalizado.	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B10 B11	C25 C26 C27 C30	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D17 D21 D22 D23
Utilizar e elaborar recursos didácticos en soporte papel e dixital para o ensino das ciencias na Educación Primaria.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C25 C26 C27 C28 C29 C30	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21 D22 D23
Realizar actividades experimentais na aula-laboratorio e na contorna.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C25 C26 C27 C28 C29 C30	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23

Coñecer procedementos e instrumentos de avaliación para a autorregulación das aprendizaxes na educación científica.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6 B8 B10 B12	C25 C26 C27 C28 C29 C30	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D21 D22

Contidos

Tema	
Introdución: A didáctica da Física e a Química para a Educación Primaria	Introdución: A didáctica das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
O currículo oficial de Física e Química para a Educación Primaria	O currículo oficial de Ciencias Experimentais na Educación Primaria
As metodoloxías para o ensino da Física e a Química para a Educación Primaria	As metodoloxías para o ensino das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
Os recursos para o ensino na Física e a Química para a Educación Primaria	Os recursos para o ensino das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
A avaliación da Física e da Química para a Educación Primaria	A avaliación na Educación Primaria e a Didáctica das Ciencias Experimentais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debate	4	0	4
Eventos docentes y/o divulgativos	1.5	0	1.5
Traballos de aula	7.5	50	57.5
Prácticas de laboratorio	28	47.5	75.5
Titoría en grupo	3.5	0	3.5
Lección maxistral	8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debate	Debates na aula.
Eventos docentes y/o divulgativos	Conferencias e talleres.
Traballos de aula	Realización de traballos de aula.
Prácticas de laboratorio	Realización e exposición de actividades experimentais.
Titoría en grupo	Titorías grupales.
Lección maxistral	Exposicións do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Debate	Realización de debates, exposicións, autoavaliacións...
Eventos docentes y/o divulgativos	Realización de eventos docentes e/ou divulgativos e/ou participación en conferencias...
Traballos de aula	Realización de traballos de aula
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio
Titoría en grupo	Titoría grupal na aula/laboratorio e en horario de atención
Lección maxistral	Exposicións na aula e/ou laboratorio

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos de aula	Realización de traballos de aula	60	C25 C26 C27 C28 C29 C30
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio.	40	C25 C26 C27 C28 C29 C30

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia ten parte teórica (60% da cualificación) e práctica (40%), que se avaliarán da seguinte maneira:

- Parte teórica: o alumnado que asista ao 80% das sesións teóricas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos de aula. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada deberá entregar os traballos e realizar tamén un exame específico.

- Parte práctica: o alumnado que asista ao 80% das sesións prácticas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos prácticos. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada deberá entregar os traballos e realizar tamén un exame específico.

O alumnado que non aprobe algunha parte da materia (teoría/práctica) na convocatoria de maio, poderá optar na convocatoria de xullo por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva e pola realización dun exame (si ten que facer o específico por falta de asistencia). Gardaranse para a convocatoria de xullo as cualificacións positivas alcanzadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames determinaranse oficialmente e publicaranse na web: http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Abella, R.; Alcázar, V.; Balaguer, L., **Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos**, 1, Graó, 2009

Arias, A., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, 1, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009

Izquierdo, M., **Química en infantil y primaria: una nueva mirada**, 1, Graó, 2012

Pujol, R.M., **Didáctica de las Ciencias Experimentales en primaria**, 1, Síntesis, 2003

Friedl, A.E., **Enseñar ciencias a los niños**, 1, Gedisa, 2000

Ramiro, E., **La Maleta de la ciencia : 60 experimentos de aire y agua y centenares de recursos para todos**, 1, Graó, 2010

Pozo, J.I.; Gómez, M.A., **Aprender y enseñar ciencia : del conocimiento cotidiano al conocimiento científico**, 1, Morata, 2000

Xunta de Galicia, **Decreto 105/2014, del 4 de septiembre, por el que se establece el currículo de Educación Primaria en la Comunidad Autónoma de Galicia**, 1, 2014

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias experimentais II/V51G120V01502
Educación ambiental para o desenvolvemento/V51G120V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101
Ciencias experimentais/V51G120V01302

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión e linguaxe musical				
Materia	Expresión e linguaxe musical			
Código	V51G120V01403			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Holgado Pena, José Luís			
Profesorado	Holgado Pena, José Luís			
Correo-e	holgado@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Introdución aos elementos da lectura e linguaxe musical e as formas de expresión na música adaptadas para a acción docente na educación infantil: a canción e a interpretación con instrumentos Orff.			

Competencias	
Código	
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
1. Coñecer os fundamentos sobre a estimulación e percepción sonora, semiótica e simbolización nas linguaxes musicais.	B2 B3	C53 C54	D1 D2 D9 D10 D18 D21

2. Coñecer os fundamentos e desenvolvemento da didáctica e das pedagoxías musicais, e ser capaz de realizar adaptacións que permitan acceder a todo o alumnado ao goce da música e ao seu uso como medio de expresión.	B2 B4 B11	C53 C54 C55 C56	D1 D2 D9 D12 D13 D14 D17 D18 D19 D21
3. Ser capaz de analizar as correntes de educación musical actuais, extraendo conceptos e liñas metodolóxicas.	B2 B4 B11	C53 C56	D1 D2 D5 D9 D13 D17 D18 D21
4. Buscar e utilizar bibliografía e materiais de apoio en, polo menos, dúas linguas.	B2 B3 B11	C53 C56	D1 D2 D5 D8 D14 D16 D18 D21
5. Saber utilizar o xogo como elemento facilitador na adquisición de destrezas no referente á lectoescritura musical.	B4 B8	C53 C54	D1 D2 D9 D10 D12 D17 D18 D19 D21
6. Desenvolver a capacidade de utilizar motivos rítmicos e/ou melódicos para a improvisación.		C53 C54	D1 D2 D14 D18
7. Tomar conciencia dos elementos temáticos desde unha análise perceptivo de escóitaa, empregando as técnicas de representación da linguaxe musical.	B8 B11	C53 C54 C56	D1 D2 D13 D14 D16 D21
8. Facilitar a comprensión das formas musicais contemporáneas.	B2 B4	C55 C56	D1 D2 D5 D10 D12 D14 D17 D18 D19 D21
9. Coñecer os fundamentos da linguaxe musical e a súa evolución a través da historia.	B11	C53 C54	D1 D5 D16
10. Dominar a didáctica específica da linguaxe musical.	B11	C53 C54	D1 D5 D14 D16 D18
11. Coñecer, valorar e seleccionar fragmentos musicais significativos, de todos os estilos, épocas e culturas.	B4 B8 B11	C53 C55	D1 D5 D13 D14

12. Alcanzar destrezas na realización de ditados rítmicos e melódicos.	C53 C54	D1 D8 D14 D16

Contidos	
Tema	
1. Parámetros constitutivos da arte da música.	a) Valor formativo da música. b) As calidades do son: altura, intensidade, duración e timbre.
2. Representacións convencionais e non convencionais da linguaxe musical.	Lectura fácil de partituras.
3. Ritmo e métrica. Compases simples, compostos e de amálgama. Ditados.	Figuras e silencios. Compases. Tempo. Pulso. Acento. Combinacións rítmicas. Lectura e interpretación de esquemas rítmicos.
4. Melodía: do intervalo ao motivo e á frase musical. Escalas.	a) Elementos básicos da linguaxe musical (notación, claves, alteracións, signos de prolongación e repetición, signos de expresión). b) Percepción e análise dos parámetros do son na audición: altura, intensidade, duración, timbre.
5. Lectura de partituras convencionais e ditados melódicos.	A canción como eixo da educación musical. Entoación de cancións e fragmentos melódicos. Cancións con xestos.
6. Xogos musicais para a mellor comprensión da linguaxe musical.	a) Expresión corporal b) O corpo como instrumento. c) Clasificación dos instrumentos: familias e subfamilias. Os instrumentos dispoñibles nas aulas de música: coñecemento e práctica. d) Novas Tecnoloxías (Audacity e Musescore)
7. Lectura musical a dúas voces.	.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Traballos de aula	18.5	31.5	50
Traballo tutelado	6	17	23
Resolución de problemas	2	0	2
Seminario	2	2	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	12	15
Probas de resposta curta	2	6	8
Cartafol/dossier	1	6	7
Observación sistemática	1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia e das directrices para a elaboración dos traballos previstos.
Traballos de aula	Traballo dirixido polo profesor. Técnicas grupáis participativas.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas. Consultas e seguimento dos traballos.
Resolución de problemas	Exames.
Seminario	

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Traballo tutelado	Atención personalizada nas sesións na aula e no despacho E no horario das titorías.
Traballos de aula	Atención personalizada nas sesións na aula e no despacho E no horario das titorías.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exposición dunha actividade, segundo un guión de actividades realizadas en clase	25	B2 B3 B4 B8 B11	C55	D1 D2 D9 D10 D12 D13 D16 D17 D18 D19 D21
Probas de resposta curta	Exame escrito con preguntas curtas.	35	B11	C53 C54 C56	D5
Cartafol/dossier	Presentación dun traballo no que aparezan todas as actividades realizadas en clase.	20		C56	D2
Observación sistemática	Participación activa na aula	20			D1 D12 D14 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que asistisen a clase menos do 80% terán que presentarse a un exame específico debido ás súas circunstancias especiais. Neste caso, a nota do exame pasará a ser do 55% da cualificación xeral. Ademais, recoméndase falar canto antes co profesor para acordar un traballo sustitutorio ao portafolio e á proba práctica.

No caso dunha cualificación final non satisfactoria, os contidos teóricos e os traballos poderanse recuperar nas seguintes convocatorias de recuperación.
Para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da cualificación en todos os apartados de avaliación.
A proba escrita levará a cabo na data establecida oficialmente polo Centro e publicada na páxina web http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escola-maxisterio-vigo-ceu-examenes.php.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bernal Vázquez, J. - Calvo Niño, Mª Luisa, **Didáctica de la música**, Aljibe, 2000

Frega, Ana Lucía, **Didáctica de la música**, Bonum, 2005

Pascual Mejía, Pilar, **Didáctica de la música para primaria**, Pearson, 2010

Giráldez Hayes, Andrea, **Internet y educación musical**, Graó, 2005

Nardo, Rita de,, Welch, Graham,, Díaz, Maravillas, **¿Se nace musical? : cómo promover las aptitudes musicales de los niños**, Graó, 2010

Torres Otero, Luis, **Las tecnologías en el aula de música : bases metodológicas y posibilidades prácticas**, MAD, 2010

Abad Ruiz, Federico, **¿Do re qué? : guía práctica de iniciación al lenguaje musical**, Berenice, 2017

Montoro Alcubilla, María Pilar, **Audiciones musicales activas para el aula**, CCS, 2011

Bibliografía Complementaria

Agudo Brigidano, Dorotea, **Juegos de todas las culturas**, Inde, 2002

Albert Blaser, James, **Música y movimiento**, Graó, 2001

Hemsy de Gainza, Violeta, **Pedagogía musical**, Lumen, 2002

Verde Trabada, Ana, **Música y acción : enseñanza y aprendizaje de la música creativa**, CEU Ediciones, 2015

Montoro Alcubilla, María Pilar, **44 juegos auditivos : educación musical en Infantil y Primaria**, CCS, 2015

Crandall, Joanne, **Musicoterapia : la autotransformación a través de la música**, Person, 2005

Pradera, Máximo, **De qué me suena eso? : paseo informal por la música clásica**, Aguilar, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

Dada a importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua galega				
Materia	Lingua galega			
Código	V51G120V01404			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Rodríguez Lorenzo, María del Carmen			
Profesorado	Rodríguez Lorenzo, María del Carmen			
Correo-e	mcarmenrodriguezlorenzo@gmail.com			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	O Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal de ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. E tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	C43	D1 D3

Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.			C46 C48 C50	D1 D2 D3 D12 D14 D17 D18
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorrar a redacción de textos académicos	A1 A2 A3 A4	B4	C46 C48	D1 D2 D3 D9 D14 D17 D18
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	A1 A3 A4 A5	B4	C46	D3
Coñecer a gramática da lingua galega.	A1 A2 A3 A4 A5		C46	D1 D3 D13
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua galega.	A1 A2 A3		C46 C50	D3
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	A2 A3 A4 A5		C46	D1 D3 D7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	A1 A2 A3 A4 A5		C46	D3 D7 D12 D13

Contidos

Tema	
FONÉTICA E ORTOGRAFÍA	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
MORFOSINTAXE	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
LÉXICO E FORMACIÓN DE PALABRAS.	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	24	48	72
Debate	20	40	60
Traballo tutelado	4	8	12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumando, así como a presentar a materia e o sistema de traballo. Avaliación inicial mediante un modelo de comentario de textos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con especial atención á gramática do idioma.
Debate	Exercicios de expresión oral, individuais ou en grupos, relacionados cos contidos da materia. Valorarase, tamén, a participación activa nas actividades prácticas da aula.
Traballo tutelado	Elaboración, de maneira individual, de textos escritos sobre unha temática concreta (estudo dialectolóxico e/ou análise de calquera aspecto relacionado co programa) que se especificará na aula para o cal o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, redactar, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O atendemento personalizado ten como obxectivo facer o seguimento da evolución do alumnado e apoiar o seu traballo dentro da aula. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramento e guiando o alumnado, para que acade os obxectivos propostos.
Traballo tutelado	O atendemento personalizado ten como obxectivo facer o seguimento da evolución do alumnado e apoiar o seu traballo dentro da aula. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramento e guiando o alumnado, para que acade os obxectivos propostos.
Debate	O atendemento personalizado ten como obxectivo facer o seguimento da evolución do alumnado e apoiar o seu traballo dentro da aula. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramento e guiando o alumnado, para que acade os obxectivos propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Asistencia e participación para a preparación do exame de fin de curso.	10				
Debate	Presentación dunha exposición oral grupal e posterior debate sobre un tema que se especificará na aula, para o cal o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, etc.	20	A1 A2 A3 A4 A5		C43 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D7 D9 D12 D14 D17 D18
Traballo tutelado	Elaboración dun ensaio en que se dea conta dalgún aspecto concreto da materia, nos que se ofreza a valoración sobre algunha cuestión; descritor dun libro; análise dun texto desde o punto de vista das desviacións da lingua, nos que se terán en conta a estrutura, presentación, construción e corrección lingüística, emprego axeitado de signos de puntuación. Cada erro de ortografía, morfosintaxe ou de procedementos suporá a perda de 0,25 puntos. Cualificación mínima: 5	20	A1 A2 A3 A4 A5	B4	C43 C46 C48	D1 D2 D3 D7 D13 D14 D18
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exame que será realizado na data oficial publicada na Secretaría do Centro. Cualificación mínima para superar a proba e facer a media co resto das actividades avaliables: 5 puntos	50		B4	C43 C46 C48	D1 D2 D3 D7 D14 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

A ficha persoal, cos datos persoais, e a foto pegada debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

O sistema de avaliación pretende facer o alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha avaliación continua, formativa e global, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e o resultado final de dito proceso.

A **cualificación final** da materia será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. É dicir, a cualificación final será a suma da nota do exame (50%), dos traballos (40%) e da asistencia e participación activa e resolución de problemas (10%). Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase.

ALUMNADO NON ASISTENTE: Aquel alumnado que non asistise ás aulas ou faltase máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas terá que presentarse a un exame específico de toda a materia. Así mesmo, deberá entregar e presentar todos os traballos tutelados propostos o día da realización do exame. Para a asignación dos traballos, o alumno/a deberá poñerse en contacto co profesor antes nas dúas primeiras semanas do semestre en que se imparte a materia. Aqueles alumnos que non aproben a materia na convocatoria de maio, manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividadese non superados na convocatoria do mes de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ÁLVAREZ, R., MONTEAGUDO, H. e REGUEIRA, X.L., **Gramática galega**, Galaxia, 1986

ÁLVAREZ, R. e XOVE, X., **Gramática da lingua galega**, Galaxia, 2002

FEIXÓ CID, X., **Gramática da lingua. Síntese práctica**, Xerais, 2004

FREIXEIRO MATO, X. R., **Gramática da lingua galega. I, II**, A Nosa Terra, 2002-2006

VVAA, **Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego**, Real Academia Galega/Instituto da Lingua galega., 2005

Bibliografía Complementaria

Dosil, B., **Escrita doada. Consellos para redactar ben**, Xerais, 2015

HERMIDA GULÍAS, C., **Gramática práctica**, Sotelo Blanco Edicións, 2004

MÉNDEZ ÁLVAREZ, Mª. X., **Ortografía da lingua galega**, Xerais, 2004

MUÑOZ SAA, B., **Claro e seguido. 1, 2, 3, 4.**, Xerais, 2004

PENA, X. R. e ROSALES, M.,, **Manual e exercicios de galego urxente**, Xerais, 2006

REGUEIRA, X. L., **Os sons da lingua**, Xerais, 1998

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase:
- A asistencia continuada ás clases presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.
- A dedicación responsábel e con rigor ao estudo da materia.
- O estudo continuado da materia.
- A lectura reflexiva, reparando no uso da linguaxe.
- A práctica da expresión oral para desenvolver a fluidez e corrección.

* O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico.
* Os alumnos, para a aprendizaxe significativa, deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor.
* É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas e a súa didáctica II				
Materia	Matemáticas e a súa didáctica II			
Código	V51G120V01405			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Álvarez Lago, Susana			
Profesorado	Álvarez Lago, Susana			
Correo-e	salvarez@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	Debemos resaltar a importancia dunha boa Educación Matemática e o seu papel na formación das persoas. Son necesarias para o estudo doutras disciplinas, ensinan a pensar e constitúen parte dos cimentos sobre os que se constrúe un adulto libre e con capacidade de afrontar determinados cambios sociais. Esta materia, destinada a futuros mestres, pretende dar unha ampla visión das matemáticas que se desenvolven actualmente no noso Sistema Educativo na etapa de Educación Primaria. Trátase de que os alumnos adquiran e consoliden os contidos das matemáticas básicas, así como os procesos implicados na construción dos devanditos contidos na aula.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)
C39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
C40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
C41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
C42	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese

D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir competencias matemáticas básicas.	A1 A2 A3 A4 A5		C38 C39 C40	D1 D2 D3 D7 D8 D14
Coñecer o currículo escolar de matemáticas. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas.	A2	B1 B2 B3 B4 B10	C39 C41 C42	D1 D2 D3 D6 D7 D14
Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, a estima e o gusto por esta materia.	A3 A4	B2 B3 B4 B9 B10 B12	C40	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D18 D22
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas.	A1 A2 A3 A4	B3 B5 B7 B12	C40 C41	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D18 D21 D22
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico.	A1 A3 A5	B3 B4 B12	C41	D1 D3 D6 D8 D9 D14 D16 D18 D21 D22

Contidos

Tema
1. Xeometría e medida: Elementos básicos.
2. Figuras xeométricas.
3. Relacións métricas.

4. Lonxitudes, áreas e volumes.
5. Xeometría con coordenadas.
6. Tratamento da información: Recollida e ordenación de datos.
7. Representacións gráficas.
8. Medidas de tendencia central e de dispersión.
9. Probabilidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	35	50
Traballos de aula	12	10	22
Lección maxistral	25	47	72
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Probas de resposta curta	1	0	1
Observación sistemática	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados coa temática da materia, por parte do alumnado.
Traballos de aula	Actividades que se desenvolverán en pequenos grupos baixo as directrices e supervisión do profesor. Presentación e manipulación de materiais e/ou recursos como complemento aos conceptos teóricos, descubríndoos como ferramentas importantes no desenvolvemento e enriquecemento do proceso de ensino e aprendizaxe das matemáticas.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno no estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles alumnos interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Resolución de problemas	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno no estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles alumnos interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Traballos de aula	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno no estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles alumnos interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	O alumno presentará, ao longo de todo o cuadrimestre, problemas e/ou exercicios resoltos expostos polo profesor.	15	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B3 B5 B7 B9 B10	C38 C39 C40 C42	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D14 D16 D18 D21 D22

Traballos de aula	O alumno presentará ao longo do cuadrimestre actividades que se desenvolverán na aula, tanto de forma individual como en grupo, e onde se manipulará diferente material didáctico.	15	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B9 B10	C38 C40 C42	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D14 D16 D18 D21 D22
Resolución de problemas e/ou exercicios	Parte da proba escrita na que o alumno deberá resolver problemas relacionados cos contidos da materia.	40	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B10	C38 C39 C40 C42	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D18 D21 D22
Probas de resposta curta	Parte da proba escrita na que o alumno deberá responder, de forma clara e concisa, a cuestións de resposta curta relacionadas cos contidos expostos ao longo do cuadrimestre.	25	A1 A2 A3 A4	B1 B9	C38 C39 C40	D1 D2 D3 D6 D8 D16 D22
Observación sistemática	Actitude positiva do alumno cara á materia, así como a súa participación activa nas horas de clase.	5	A2 A3 A4	B3 B4 B5 B7 B9 B10	C40 C41	D3 D8 D9 D12 D14 D18 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia é necesario superar a proba escrita, a nota mínima que se debe alcanzar é un 5.

Aqueles alumnos que non a superen na convocatoria de final de cuadrimestre, poderán recuperala na convocatoria de xullo, onde o sistema de avaliación será exactamente o mesmo. As datas e horarios dos exames de ambas as convocatorias serán os establecidas no calendario de probas de avaliación para o curso 2017-18.
Así mesmo, aqueles alumnos que por causas xustificadas non poidan asistir a clase deberán realizar, ademais das mesmas actividades que os seus compañeiros, un traballo adicional que irán elaborando ao longo do cuadrimestre e que deberán presentar o mesmo día do exame. Deben porse en contacto coa profesora nun prazo dun mes desde o comezo do cuadrimestre.
Trátase dun proceso de avaliación continua de todo o traballo desenvolvido polo alumno ao longo do curso. A asistencia regulase as clases, tanto teóricas como prácticas, é aconsellable e valorarase positivamente a actitude do alumno.
Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia polo que poden sufrir lixeiras modificacións.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carrillo Yáñez, J. (et al.) (coord.), **Didáctica de las matemáticas para maestros de educación primaria**, Paraninfo, 2016

Castro, E., **Didáctica de la Matemática en la Educación Primaria**, Síntesis, 2001

Chamorro, Mª C. (coord.), **Didáctica de las Matemáticas para Primaria**, Pearson, 2003

Nortes Checa, A., **Matemáticas y su Didáctica**, DM, 1993

Segovia Alex, I. y Rico Romero, L. (coords.), **Matemáticas para maestros de educación primaria**, Pirámide, 2016

Bibliografía Complementaria

Alsina, C.; Burgués, C.; Fortuny, J.M., **Invitación a la didáctica de la Geometría**, Síntesis, 1987

Alsina, C.; Burgués, C.; Fortuny, J.M., **Materiales para construir la Geometría**, Síntesis, 1988

Chamorro, Mª C.; Belmonte, J.M., **El problema de la medida. Didáctica de las magnitudes lineales**, Síntesis, 1991

Cid, E.; Godino, J.D.; Batanero, C., **Matemáticas para maestros**, Universidad de Granada. Departamento de Didátctica, 2004

Díaz, J.; Batanero, C.; Cañizares, M.J., **Azar y probabilidad**, Síntesis, 1988

Godino, J.D.; Batanero, C.; Font, V., **Didáctica de las Matemáticas para maestros**, Universidad de Granada. Departamento de Didátctica, 2004

Guibert, A.; Lebeaume, J.; Mousset, R., **Actividades geométricas para Educación Infantil y Primaria**, Narcea, 1993

Hernán Siguero, F.; Carrillo Quintela, E., **Recurso en el aula de matemáticas**, Síntesis, 1999

Recomendacións